

VOLUNTAR IFLA – O EXPERIENȚĂ INEDITĂ, UNICĂ ȘI INDIMENTICABILĂ

(Descoperiri, amiciții și satisfacții profesionale
la IFLA Congress, Milano, Italia, 23-27 august, 2009)

Natalia GRAMA,
studentă la Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării,
secția Biblioteconomie și Asistență Informațională, USM

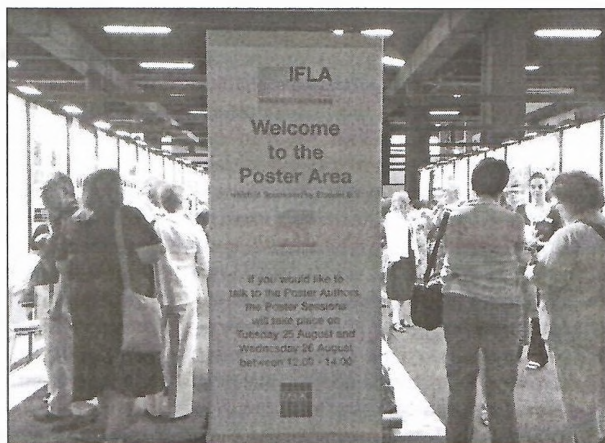
Acronimul IFLA, ce era în primul an de facultate o absolută necunoscută, o încifrare indescifrabilă, un nume, o definiție ce a trebuit s-o memorez, a devenit realitate și un fapt absolut real în august 2009.

Ceea ce citisem în manuale (vezi cartea dnei Natalia Goian, *Organizarea informației*, Chișinău: USM, 2005) a început să se apropie nespuse de mult de realitate în momentul în care dna Lidia Kulikovski, profesorul meu universitar, după un examen, aflând că locuiesc la Milano, mi-a vorbit despre faptul că în acest an, 2009, Congresul IFLA va avea loc chiar în orașul meu adoptiv și astfel mi-a sugerat ideea voluntariatului.

Toate acestea s-au petrecut în ianuarie 2009, în februarie, întorcându-mă la Milano, am aflat detalii pe site-ul oficial al IFLA, am trimis o scrisoare de motivație comitetului organizatoric din Italia, însoțită de CV-ul meu, solicitând înscrierea mea ca voluntar. Răspunsul l-am primit chiar la câteva zile – eram acceptată!

De la înscriere și până la munca de voluntar propriu-zisă au urmat luni de tăcere totală din partea Comitetului Organizatoric

IFLA și doar cu o lună înainte de începerea Congresului am primit primele mesaje. Au sosit mai întâi cele cu informații de ordin general, turele de lucru, fiind incluse aici orele și funcțiile fiecărui voluntar în parte. Apoi am primit, tot prin e-mail, *Manualul voluntarului*, pe care, răsfoindu-l, am răsuflat ușurată: dacă până în acel moment am avut mereu o stare de panică internă, mă frământau mii de gânduri și de temeri, *Manualul* m-a ajutat să le depășesc pe toate. În cele 30 de pagini pe care le cuprindea, am găsit informații de toate genurile, începând cu mijloacele de transport cu care puteai să te deplasezi ca să ajungi în Italia, apoi la Milano, iar la sfârșit găseai ușor *Milano Convention Center* (analog cu *Moldova EXPO* de la Chișinău), impozantul

edificiu unde a avut loc Congresul IFLA. După care urmau informații de ordin general în ceea ce privește Congresul IFLA: istorie, origini, tradiții etc.; orașul Milano: infrastructura, istoria, cultura, rețeaua de biblioteci comunale și despre Italia, în general.

Tot în *Manual* erau descrise cu lux de amănunte funcțiile fiecăruia dintre noi, voluntarii, modul în care puteau și trebuia a fi rezolvate diverse probleme practice, cu care puteam să ne confruntăm și pe care, mai târziu, le-am rezolvat cu ajutorul... *Manualului!*

Cu câteva zile înainte de deschiderea Congresului IFLA, a avut loc adunarea generală a voluntarilor, unde pentru prima dată mi-am văzut viitorii colegi de voluntariat (peste 250 persoane). Am cunoscut și Comitetul Organizatoric al Voluntarilor din partea Italiei, cu reprezentanții săi Manuela Melosi și Cristina Selva, dar și reprezentanții din partea Comitetului Organizatoric IFLA – *Congrex* din Olanda, unde se află Cartierul General al IFLA. După partea festivă, unde ni s-a vorbit despre IFLA în general și despre importanța muncii de voluntariat în cadrul manifestărilor de acest gen, ni s-au repartizat tricourile de recunoaștere a voluntarilor, budget-urile personale și ni s-a urat: *Spor la muncă!*

*

Dacă atunci când citeam în manualul dnei N. Goian despre IFLA, mi se părea totul absolut ireal: o informație necesară studiului, dar foarte îndepărtată de viața de zi cu zi a unui bibliotecar sau student în biblioteconomie... Dar, în acest august 2009 m-am convins că teoria din facultate nu era doar istorie sau rânduri bune de uitat într-o carte. Am cunoscut o lume absolut fascinantă și n-o să mă tem deloc să pun acest adjectiv lângă IFLA. Ba dimpotrivă! Aș putea adăuga multe altele, încadrându-le perfect cu starea mea eu-

forică de nevoluntar la un Congres IFLA adevărat!

A fost o experiență absolut de neuitat, unde am înțeles că atât biblioteca, cât și cititorul și cartea, în toate variantele lor posibile și imposibile, au un viitor atâta timp, cât mai există încă oameni care iubesc cartea, o expun celorlalți, încearcă să iasă din crize de tot felul (economice, politice, ideologice, existențiale etc.) și continuă să muncească asiduu pentru promovarea informației, pentru accesul liber al acesteia la toate categoriile de cititori din toate colțurile lumii, indiferent de stări materiale, distanțe fizice sau condiții climatice!

Vorbesc despre bibliotecari, căci nume ei au fost protagoniștii Congresului IFLA, indiferent de faptul că reprezentau comisii, asociații, comitete, indiferent de culoarea pielii sau de faptul că purtau turbane sau văluri ce le acopereau chipurile, indiferent de locul de unde proveneau – toți erau adunați la Milano, în zilele 23-27 august 2009, la Congresul IFLA – pentru a se informa, pentru a face schimb de experiență, pentru a-și promova propria cultură, națiune și bibliotecă!

*

Dar lucrul cel mai minunat din experiența IFLA a fost și rămâne faptul că am cunoscut o mulțime de lume frumoasă din rândul colegilor de voluntariat. Persoane absolut diferite între ele, vorbitoare de diferite limbi și apartenenți ai diverselor națiuni și etnii, dar care aveau lucrul cel mai frumos în comun: credința nestrămutată în carte, în viitorul bibliotecii, și dorința de a se face util și de a promova mereu cartea, oricând și oriunde!

Voluntarii, ca și participanții la Congres, veneau din toate colțurile lumii, veneau în Italia și la Milano pentru prima dată în viață, acest lucru era valabil și pentru foarte mulți voluntari italieni, care veneau din toate colțurile peninsulei în ca-

pitala nordică a Italiei pentru prima dată, poate, cu ocazia acestui Congres IFLA. Ca și participanții, voluntarii doreau să vadă cât mai multe, să cunoască lume nouă, să facă schimb de experiență, dat fiind faptul că cerere pentru voluntariatul IFLA nu puteau să depună decât persoane care aveau o anumită tangență cu realitatea biblioteconomică: bibliotecari, studenți, masteranzi, cercetători științifici, profesori, editori, funcționari publici etc.

Și dacă anterior credeam că atât cartea, cât și biblioteca sunt bunuri utilizate doar în societățile sărace sau, cum li se spune mai recent, în curs de dezvoltare, la Congresul IFLA m-am convins cât de mult greșeam. Cartea a fost și va fi mereu căutată, citită și iubită de cei însetați de cunoștințe, de nou, de inedit, iar aceștia nu au o locație anume, o țară, un continent al lor. Omul însetat de nou e pretutindeni și nu are importanță apartenența socială, culoarea pielii sau numărul banilor din buzunar. Nu contează dacă vii din Occident sau din Orient, din Sud sau de la Nord, la IFLA am cunoscut personal oameni extraordinari, veniți din Brazilia, Spania, Africa de Sud, Germania, Danemarca, Polonia, care mi-au demonstrat, în toate acele zile deosebite din cadrul Congresului IFLA, că biblioteca, lectura, cartea pot prilejui un loc de întâlnire pentru toate categoriile de persoane: occidentali sau orientali, ei pot vorbi ore întregi despre Google, despre dreptul de autor sau despre Paolo Coelho; albi și negri, creștini, musulmani sau hinduși, toți devenim egali atunci când descoperim că una dintre minunile lumii este și Cartea!

*

Cinci zile de entuziasm, de agitație și de voie bună, cinci zile de discuții, dezbatere, întruniri pe teme importante, pe teme inedite, pe teme absolut inimaginabile de gândit și de încadrat în tematicile biblioteconomice... Toate acestea le susțin eu, un voluntar al IFLA, unde toate mi se păreau

extraordinare! Funcția mea în cadrul muncii de voluntariat mi-a permis să vorbesc cu o mulțime de participanți, care mi-au împărtășit întru totul entuziasmul: am fost denumită reporter de pe lângă cotidianul Congresului (funcția avea un nume destul de impozant: Asistent Express IFLA), ce s-a numit *Express IFLA 2009*¹. Motivul pentru care mi s-a dat anume această funcție și nu alta, în cadrul Congresului s-a datorat faptului că vorbeam (ironia sorții!) limba rusă... Și dacă la noi în republică îți vine să zâmbești la auzul acestei vești, la IFLA limba rusă este una dintre cele șapte limbi oficiale ale Congresului, după engleză, franceză, germană, spaniolă, chineză și arabă! Iar dintre toți voluntarii IFLA din acest an eu eram unica ce vorbea această limbă, iar editorii cotidianului oficial al IFLA erau interesați ca să apară vești despre participanți din toate colțurile lumii, să fie atrași în discuții participanți vorbitori de diverse limbi, reprezentând diferite culturi și realități politice.

În acest fel eu am avut misiunea de a intervieva, mai ales, persoane vorbitoare de limbă rusă și alte limbi slave cu care puteam să mă înțeleg, dar nu mi-a fost interzis să comunic sau să intervievez și persoane ce nu făceau parte doar din această categorie! Dimpotrivă! Am interviuat o mulțime de participanți la eveniment, care, în unanimitate, mi-au confirmat aceeași stare de entuziasm: indiferent de faptul dacă erau „noi” sau „vechi” la IFLA, toți erau absolut încântați de atmosfera de lucru energizantă din cadrul Congresului. Toți erau nerăbdători să afle lucruri noi din aria propriilor domenii de activitate, să facă schimb de experiență cu semenii lor din alte colțuri ale lumii. Toți erau veniți acolo cu un scop bine precizat, să lase ceva și să ia experiență nouă în schimb. „Nu vine nimeni la IFLA ca să se distreze sau să piardă timpul...”, mi-a declarat foarte serios un delegat chinez, reprezentant al Bibliotecii Naționale din China.

*

Am adunat un mănunchi de impresii despre Congresul IFLA din acest an, culese de la participanții veniți din mai multe țări. Unele impresii, le reproduc în rândurile ce urmează.

Olga Sinițina, directorul Bibliotecii de Arte, Moscova, Rusia: „...După atâția ani de implicare în activitatea IFLA, fiecare Congres îmi pare ca primul [...]. Deja percep atmosfera magică de lucru, care face fiecare Congres unic în felul său.”

Svetlana Gorohova, vicedirector, Biblioteca de Literaturi Străine, Moscova: „Toleranța – iată tema care mă interesează deosebi, știind că Italia, ca și Rusia, este o țară multietnică [...], iar scopul bibliotecii moderne este de a favoriza dezvoltarea societății multiculturale.”

Rosa Berdigalieva, președintele Asociației Bibliotecarilor din Kazahstan, nu a lipsit de la niciun Congres IFLA, din 1990 (Elveția) până în prezent: „Fiecare IFLA are ceva special, a fost și este mereu interesant, o experiență unică, unde am cunoscut o mulțime de prieteni.”

Absalom Umarov, directorul Bibliotecii Naționale a Uzbekistanului, care era

entuziasmat de atmosfera congresului, s-a interesat de activitatea bibliotecilor din Republica Moldova.

Dr. conf. univ. **Lidia Kulikovski**, directorul general al BM „B.P. Hasdeu” din Chișinău, **Nelly Turcan**, conf. universitar la USM, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, și **Mariana Harjevski**, directorul Bibliotecii de Drept, Chișinău – un grup mic, dar omogen de specialiști în domeniul biblioteconomiei din R. Moldova, în prima zi de congres, când le-am întâlnit, erau încântate de orașul Milano și de IFLA și așteptau cu nerăbdare deschiderea și lucrările Congresului.

Valentina Pașkova, președintele Asociației Bibliotecarilor din Ucraina, pe care am cunoscut-o în cadrul sesiunii de postere din cadrul Congresului IFLA, unde a participat cu posterul: *Bibliotecile publice din Ucraina spre accesul nelimitat la informație: trecut, prezent și viitor*, mi-a vorbit despre proiectul național *Bibliomost*, care înglobează munca bibliotecarilor ucraineni în realizarea unei rețele de biblioteci, unificată la nivel național.

De asemenea, o discuție interesantă am avut cu domnul **Wey Wey**, de care am amintit ceva mai sus, reprezentant al Bibliotecii Naționale a Chinei, Beijing, care mi-a mai spus că, deși biblioteca pe care o reprezintă participă la fiecare Congres IFLA, dumnealui este pentru prima dată la acest important eveniment: „Îmi place mult. [...] Am venit aici să cunoaștem și să ne facem cunoșcuți”, a încheiat domnul Wey pe același ton serios, cu care a vorbit pe toată durata interviului.

Am mai cunoscut pe reprezentanții a două biblioteci, foarte diferite între ele ca structură și finalitate, dar originale în ideea lor de apariție și utilitate. Prima bibliotecă este încă în fază de proiect, dar care are deja un nume cunoscut în mediul biblioteconomic italian și în cel european – Biblioteca Europeană de Informație și

Cultură (BEIC)². Ideea acestei biblioteci este absolut unică în Europa, care ar facilita accesul la informație și cultură pentru utilizatorii din toată Europa, on-line, dar și direct, la sediu. Biblioteca va avea trei etaje la suprafață și unul subteran, va fi construită integral din sticlă și înălțarea acestui impozant edificiu va începe cât de curând la Milano, cu ocazia desfășurării în acest oraș a EXPO 2015.

Cealaltă este biblioteca de pe lângă *Centrul Benedetta D'Intino Onlus*³ de la Milano, pentru copii cu probleme grave de comunicare și / sau cu dizabilități motorii. Ascultând-o pe dna **Erica Lobina**, directoarea centrului, mă gândeam la dna **Tamara Malanețchi**, fosta mea colegă de muncă de la Biblioteca „Alba Iulia” din Chișinău, care avea și are, sunt sigură, și acum aceeași pasiune pentru munca sa, ca și interlocutoarea mea italiană. Dna T. Malanețchi făcea același lucru la „Alba Iulia” chișinăuiană, ca și centrul despre care vă povestesc, doar că la un nivel mai redus. Biblioteca din cadrul Centrului Benedetta este una cu statut special, mi-a zis dna Lobina, fiindcă se ocupă de dezvoltarea pe etape a capacităților comunicative ale copiilor cu probleme, în funcție de vârsta și de problemele specifice ale fiecăruia. Biblioteca este dispusă să împărtășească experiența acumulată și propune servicii speciale pentru toate categoriile de bibliotecari, doritori să învețe: servicii de consultanță, laboratoare practice de lucru, printre care o absolută inovație este crearea unor cărți speciale pentru copiii cu probleme motorii sau / și de comunicare.

*

...Ar fi incorect, ca acum, la încheiere, tot vorbind despre munca de voluntariat, despre ce am văzut, am cunoscut și m-a impresionat la acest Congres IFLA 2009,

să nu pomenesc despre persoanele care mi-au sugerat să încep a scrie aceste impresii. Este vorba despre colegii mei de voluntariat, care prin entuziasmul, simpatia lor m-au ajutat să înfrunt unele bariere lingvistice și m-au încurajat de fiecare dată când aveam nevoie de acest lucru. Pe baza entuziasmului molipsitor al majorității dintre ei, a fost creat pe facebook⁴ și grupul voluntarilor IFLA 2009, unde fiecare participant poate lăsa oricând mesaje, impresii despre evenimentul IFLA din acest an. Vă asigur că acestea nu întârzie să apară chiar și acum, la câteva luni de la încheierea Congresului! Nu mai vorbesc că primesc săptămânal e-mailuri de la prietenii ce mi i-am făcut în august la Milano... Și astfel am hotărât să scriu aceste rânduri, ca mărturie a faptului că IFLA mi-a adus foarte mulți prieteni ai Bibliotecii, ai Cărții, că simpatia pentru ei nu ține numai cât durează un Congres IFLA, ci persistă în timp mereu!

Dintre colegii mei de voluntariat, aș vrea să le mulțumesc pentru susținere prietenelor din Italia: Anna Massimi (Sassari, Sardegna), Maria Ivana Bugini și Silvia Favero (Bergamo), Andrea Paoli (Roma); celor din Polonia, ambele locuitoare de ani buni în Italia: Bogumila Zilka și Izabella Kobylanska (Brescia, Italia); toată grațitudinea mea pentru Matthias Einbrodth (Germania), Aina Giones Valls (Barcelona, Spania) și mulți alții.

Bibliografie:

¹ <http://www.ifla.org/annual-conference/ifla75/ifla-express2009.htm>

² <http://www.beic.it>

³ <http://www.benedettadintino.it> și <http://www.comune.milano.it/dseserver/webcity/bibcedoc.nsf/weball/566E837586ABD02AC125757E002F6CE0?opendocument>

⁴ <http://www.facebook.com> (grupul *IFLA Conference 2009 – Volunteers*).